આંક :– ૧ લગત હુકમ

(૧) આજરોજ પોકાર પાડતા ફરીયાદી હાજર નથી. ફરીયાદીના વિ. વકીલશ્રી હાજર છે. પરંતુ આરોપીની પ્રોસેસની બજવણી અર્થે કોઈ અરજી આપેલ હોવાનુ અને પ્રોસેસની અસરકારક બજવણી અર્થે નવીન સરનામુ રજુ કરેલ નથી. સદરહુ ઈન્શાફી કાર્યવાહી દરમ્યાન ફરીયાદી હાજર રહી સદરહુ ફરીયાદ ની ઈન્શાફી કાર્યવાહી આગળ ચલાવવા માટે કોઈ કાળજી લીધેલ હોવાનુ રેકર્ડ પર થી ફલીત થતુ નથી.

(૨)આ તબકકે ક્રીમીનલ પ્રોસીઝર કોડ,૧૯૭૩ ની કલમ-૨૫૬ ની કાનુની જોગવાઈ અત્રે ટાંકવી મને આવશ્યક જણાતી હોઈ જે નીચે મુજબ ટાંકેલ છે.

256. Non-appearance or death of complainant :

(1) If the summons has been issued on complaint, and on the day appointed for the appearance of the accused, or any day subsequent thereto which the hearing may be adjourned, the complainant does not appear, the Magistrate shall, notwithstanding anything herein before contained, acquit the accused, unless for some reason he thinks it proper to adjourn the hearing of the case to some other day Provided that where the complainant is represented by a pleader or by the officer conducting the prosecution or where the Magistrate is of opinion that the personal attendance of the complainant is not necessary, the Magistrate may dispense with his attendance and proceed with the case.

આમ, ઉપરોકત કાનુની જોગવાઈ ધ્યાને લેતા જયારે સમન્સ કેસ મા ફરીયાદી હાજર ન રહે ત્યારે આ કલમ ની જોગવાઈ લાગુ પડે છે. વધુમા, ફરીયાદી

એ હાજરી આપવામા કસુર કરી હોય ત્યારે ન્યાયીક અદાલત વીવેકબુધ્ધી વાપરી ફરીયાદ રદ કરી આરોપીને નીદોર્ષ છોડી મુકશે અથવા સુનાવણી ને મુલતવી રાખી શકશે. ફરીયાદી ની ગેરહાજરી બાબતે કોઈ સંતોષકારક હોવાનુ રેકર્ડ પર થી ફલીત થતુ નથી. અને ફરીયાદી ની ગેરહાજરી ને કારણે સદરહુ કેશ ની ઈન્શાફી કાર્યવાહી આગળ ચાલી શકેલ ન હોવાનુ રેકર્ડ પર થી ફલીત થાય છે અને આરોપી સામે ફરીયાદ મા જણાવેલ સરનામે અવારનવાર પ્રોસેસ કાઢેલ હોવાનુ ફલીત થાય છે. પંરતુ, પ્રોસેસ બીન બજે પરત આવેલ હોવાનુ રેકર્ડ પર થી ફલીત થાય છે. રેકર્ડ ધ્યાને લેતા આરોપી રાજસ્થાનનો હોવાનુ ફલીત થાય છે.ફરીયાદમાં જણાવેલ સરનામે પ્રોસેસ કાઢતા આરોપીને પ્રેસેસ બજીને પરત આવેલ હોવાનુ ફલીત થતું નથી. ફરીયાદીને આરોપીનુ સરનામુ રજુ કરવા પુરતી તક આપેલ હોવાનુ રેકર્ડ પરથી ફલીત થાય છે. આમ, પ્રોસેસ નો તબકકો એ ઈન્સાફી કાર્યવાહીનો પ્રાથમિક તબકકો છે અને જે પ્રાથમિક તબકકામાં ફરીયાદ પક્ષ આરોપીને પ્રોસેસની બજવણી અર્થે ઢીલ, ચુક રાખેલ હોવાનુ ફલીત થાય છે.

(૩) ફરીયાદી ની કસુર ને બદલે કેશ ના પરીણામ ઉપર થતી અસર અંગે ના જુદા-જુદા કેશ મા મા પ્રસ્થાપીત કાનુની સીધ્ધાત નીચે મુજબ ટાંકેલ છે.

BHAVANI TEXTILES MILLS Versus STATE OF GUJARAT CRIMINAL APPEAL No. 2403 of 2009

From the papers, it also appears that the learned counsel for the appellant-complainant had never bothered to pray before the learned Trial Court for non-attendance of the respondents-accused. I have perused the said provision also. During the six years, the complainant has never bothered to appear before the learned Trial Court and never bothered to proceed with the matter. It appears that due to sole negligency on the part of the complainant, complaint of the complainant was dismissed by the learned

Trial Court. I have not found any substance in present appeal. In my view, the learned Trial Judge, after appreciating the facts of the case and law referred to above, has rightly dismissed the complaint. The learned Magistrate has not committed any error of law or fact- especially when the process is not served and even process fee is also not paid, and so the complainant has no right to pray for restoration. In view of the aforesaid observations, the said appeal deserves to be dismissed.

S. Rama Krishna vs S. Rami Reddy CASE NO.: Appeal (crl.) 755 of 2008 Supreme Court

7. Section 256 of the Code of Criminal Procedure empowers a Magistrate to pass an order of acquittal on non-appearance or death of the complainant.

The complaint petition was filed in the year 2001. Rami Reddy died in 2003. A large number of dates were fixed for hearing of the case. Although, on some dates, the respondents were either present in court in person or were represented by their Advocate, but as noticed hereinbefore, continuously for about 15 dates fixed for hearing, they remained absent. The ingredients of Section 256(1) are: (i) that summons must have been issued on a complaint, (ii) the Magistrate should be of the opinion that for some reasons, it is not proper to adjourn the hearing of the case to some other date; and (iii) the date on which the order under Section 256(1) can be passed is the day appointed for appearance of the accused or any day subsequent thereto, to which the hearing of the case has

been adjourned. It is not a case where the proviso appended to sub-Section (1) of Section 256 of the Code was applicable.

8. The matter remained pending for more than five years. It was obligatory on the part of the respondents to press their application for substitution. They did not file attendance of their witnesses. The case was fixed for hearing.

9. The learned Magistrate in terms of sub-Section (1) of Section 256 exercises wide jurisdiction. Although an order of acquittal is of immense significance, there cannot be any doubt or dispute whatsoever that the discretion in this case had been properly exercised by the learned Magistrate.

10. The provisions of Section 256(1) mandate the Magistrate to acquit the accused unless for some reason he thinks it proper to adjourn the hearing of the case. If an exceptional course is to be adopted, it must be spelt out the discretion conferred upon the learned Magistrate, however, must be exercised with great care and caution. The conduct of the complainant for the said purpose is of immense significance. He cannot allow a case to remain pending for an indefinite period. Appellant had been attending the court for a long time, except on some dates where when remained absent or was otherwise represented by his Advocate. He had to remain present in court. He attended the court on not less than 20 occasions after the death of the original complainant. If in the

aforementioned situation, the learned Magistrate exercised his discretionary jurisdiction, the same, in our opinion, should not have been ordinarily interfered with.

આમ, ઉપરોકત કાનુની ચુકાદા મા પ્રસ્થાપીત કાનુની સીધ્ધાત થતા કલમ–૨૫૬ ની જોગવાઈ તથા રેકર્ડ ધ્યાને લેતા આરોપી નુ સરનામુ રજુ થયેલ ન હોય અને ફરીયાદી ની કસુર અને બેદરકારી ને લીધે સદરહુ કેશ ની ઈન્શાફી કાર્યવાહી સુનાવણી માટે મુલત્વી રાખવી ન્યોયોચીત જણાતુ ન હોઈ અને આરોપી નુ સરનામુ રજુ કરવા ફરીયાદી ને પુરતી તક આપેલ હોવા છતા આરોપી નુ સરનામુ રજુ કરેલ ન હોય અને પ્રોસેસ એ ઈન્શાફી કાર્યાવાહીનો પ્રથમ તબકકો છે જેમા ફરીયાદી દ્વારા ઉદાસીનતા દાખવેલ હોય જેથી આખરી હુકમ નીચે મુજબ કરવામાં આવે છે.

<u>આખરી હુકમ</u>

(૧) ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ– ૨૫૬(૧) મુજબ ફરીયાદી ની કસુર ને લીધે ફરીયાદ રદ કરી આરોપીને આક્ષેપીત ગુન્હામાંથી નિદોર્ષ ઠરાવી છોડી મુકવામાં આવે છે.

આદેશ આજ રોજ ખુલ્લી અદાલત માં મા વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

મુઃ હિંમતનગર.

તા. ०૯–૦૬–૨૦૨૬ (જયોત્સનાબેન વિનુભાઈ.પરમાર)

એડી ચીફ જયુડીશીયલ મેજીસ્ટ્રેટ, હિંમતનગર.

કોડ નં. જી.જે.૦૧૦૨૧.